

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2554/ 00152

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	22 เม.ย. 2554	20	7219	5

วัดจอมสวรรค์

วัดพม่าในเมืองแพร์

ไฉย

โกศยหรือเมืองแพร์ เมืองในแวดล้อมของขุนเขาที่เป็น
หนึ่งในหัวเมืองสำคัญของล้านนามาตั้งแต่อดีตกาล เรื่อง
ราวของเมืองนี้มีทั้งตำนานและประวัติศาสตร์ที่ต่อเนื่อง
ยาวนานน่าสนใจ ตลอดจนความมั่งคั่งทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่
เจริญก้าวหน้ามาหลายยุคหลายสมัย

บนพื้นฐานของความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ป่าเขาลำเนาไพร
และทุ่งราบดูเหมือนว่าจะไม่มีวันหมดสิ้นไปจากพื้นแผ่นดินนี้ แม้ว่า
ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาบรรดาปีที่เมืองแพร์ได้เผชิญศึกสงคราม
ความเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง การ
กบฏและการปฏิวัติ แม้กระทั่งความรุนแรง
จากการปกครองจากส่วนกลางและการเก็บ
เกี่ยวผลประโยชน์จากการค้าไม้สัก แต่คน
เมืองแพร์ก็ยังคงยึดมั่นในความเป็นเมืองแห่ง
ศาสนาและรักษาวัฒนธรรมของตนเองเอาไว้
ไม่ขาดสาย

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	22 เม.ย. 2554	20	7219	5

ความเป็นคนเมืองของชาวแพร่ยังไม่จางหายไป สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้สะท้อนออกมาในรูปธรรมที่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้อย่างชัดเจน ผ่านงานศิลปกรรมบนศาสนสถานของพวกเขา

งานศิลปกรรมของชาวแพร่นั้น ก็ดูเดียวกับงานศิลปะล้านนาทั่วไป คือเป็นศิลปะล้านนาผสมกับศิลปะไทยใหญ่ หรือ ศิลปะพม่า อันเนื่องมาจากการอยู่ใกล้ชิดติดกันของอาณาจักรล้านนาและพม่า ศิลปะพม่าสวยๆ ในเมืองนี้หาชมได้จากวัดสำคัญสองแห่งด้วยกันคือที่

วัดจอมสวรรค์และวัดสระบ่อแก้ว โดยเฉพาะที่วัดจอมสวรรค์นั้น ศิลปะการก่อสร้างทั้งภายนอกและภายในยังคงลักษณะความเป็นวัดพม่าไว้อย่างชัดเจน ภายในพระอุโบสถปรากฏงานฝีมือการฉลุไม้และประดับกระจกซึ่งเป็นจุดเด่นที่สุดของศิลปะพม่า

นอกจากการฉลุไม้และประดับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	22 เม.ย. 2554	20	7219	5

กระจกัฉนังดงามแล้ว ที่วัดจอมสวรรค์ยังเป็นทีเก็บรักษาคัมภีร์
โบราณที่ทำจากงาช้างโดยนางาช้างมาบดละเอียดแล้วแผ่ออกเป็นแผ่น
เป็นศิลปวัตถุสำคัญคู่บ้านคูเมืองแพร่

กล่าวถึงความสำคัญของวัดจอมสวรรค์ซึ่งได้รับการบอก
เล่ามาจากพ่อลุงสา่งละ หลานของพ่อเฒ่ากันดีว่า วัดนี้เป็นวัด
โบราณสร้างมาตั้งแต่เมื่อใดและใครเป็นผู้สร้างไม่ปรากฏหลักฐาน
แต่สันนิษฐานว่า ชาวไทยใหญ่ (เงี้ยว) เป็นผู้สร้างเพราะสังเกตได้
จากรูปแบบของสถาปัตยกรรมเป็นศิลปะแบบพุกาม ซึ่งพบเห็นได้
ในจังหวัดต่างๆ ของภาคเหนือ เช่น แม่ฮ่องสอน ลำปาง เชียงใหม่
อายุของวัดนี้น่าจะมีอายุไม่ต่ำกว่า 150 ปี

แต่จากหลักฐานภาพถ่ายโบราณของนายจองนันทา (เฮด
แมนอังกฤษ) ระบุว่า จองนันทาได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม
2479 รวมอายุได้ 66 ปี ทำให้ทราบว่านายจองนันทาเกิดในปี
พ.ศ.2413 นายจองนันทามีภูมิลำเนาเดิมอยู่ทางเหนือของพม่าเคย
คลุกคลีกับชาวอังกฤษมาก่อน ต่อมาท่านได้ย้ายเข้ามาค้าขายที่

งานศิลปกรรมของชาวแพร่นั้น ก็
ดูจะเดียวกับงานศิลปะล้านนาทั่วไป คือเป็น
ศิลปะล้านนาผสมกับศิลปะไทยใหญ่ หรือ
ศิลปะพม่า อันเนื่องมาจากการอยู่ใกล้ชิด
ติดกันของอาณาจักรล้านนาและพม่า
ศิลปะพม่าสวยๆ ในเมืองนี้หาชมได้จากวัด
สำคัญสองแห่งด้วยกันคือที่วัดจอมสวรรค์
และวัดสระบ่อแก้ว

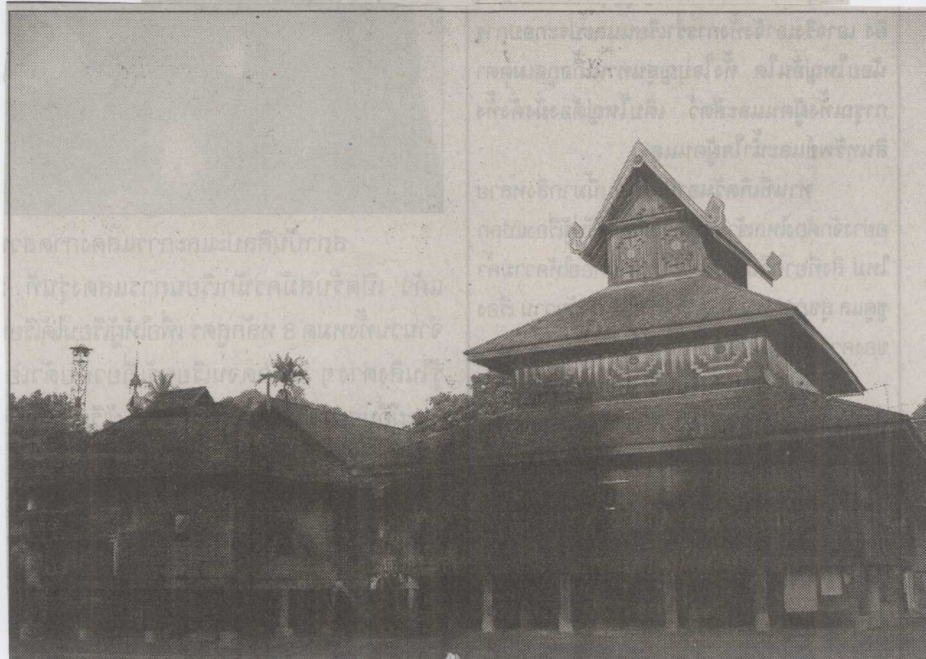
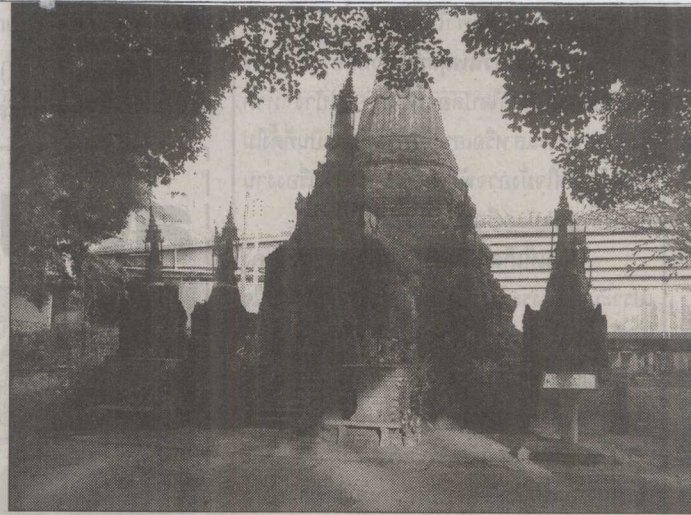

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2554/ 00152

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	22 เม.ย. 2554	20	7219	5

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	22 เม.ย. 2554	20	7219	5

เมืองแพร่จนร่ำรวย ท่านจึงคิดที่จะสร้างวัดไว้เป็นอนุสรณ์ ขณะเดียวกันชาวเงี้ยวในเมืองแพร่ก็คิดที่จะสร้างถาวรวัตถุให้กับพุทธศาสนาเหมือนกัน นายจองนั้นดา จึงได้ร่วมกับชาวเงี้ยวบูรณะวัดจอมสวรรค์ขึ้น

เดิมที่วัดจอมสวรรค์เป็นวัดที่อยู่ในป่ากร้าง มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นหนาทึบและมีลำคลองตัดผ่าน ในสมัยนั้นบริเวณแห่งนี้ยังไม่มีหมู่บ้าน กระทั่งพ่อเฒ่ากันดีและนายฮ้อยคำมาก สองพ่อค้าเงี้ยวได้อพยพครอบครัวเข้ามาอาศัยอยู่ในป่าใกล้บริเวณที่ตั้งของวัดจอมสวรรค์ พ่อค้าทั้งสองเมื่อได้เห็นวัดร้างซึ่งมีศิลปะแบบพม่าจึงเกิดความเลื่อมใสศรัทธา ได้ทำการบูรณะซ่อมแซมตกแต่งลวดลายต่างๆ ให้สวยงามว่ากันว่าได้รับแรงสนับสนุนจากชาวเงี้ยวที่อพยพติดตามมากับพ่อเฒ่ากันดีและนายฮ้อยคำมาก ในเวลาต่อมาชาวเงี้ยวได้เริ่มอพยพเข้ามาอาศัยอยู่บริเวณรอบวัดจอมสวรรค์เป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นหมู่บ้านใหญ่ เรียกว่า “หมู่บ้านใหม่” (ในยุคของเจ้าหลวงพินพิสาร เจ้าผู้ครองนครแพร่ ปี พ.ศ.2415)

วัดจอมสวรรค์ เป็นโบราณสถานสำคัญของเมืองแพร่ วัดนี้พิเศษตรงที่ว่าวัดทั้งวัดมีเพียงอุโบสถไม้หลังเดียว ซึ่งเป็นทั้งโบสถ์วิหารและกุฏิไปในตัว จุดเด่นของอุโบสถอยู่ที่ลวดลายการฉลุไม้และการประดับกระจกสีบริเวณเพดาน ภายในอุโบสถประดิษฐานพระประธานปางคันธารฐคิลปะพม่า นอกจากนั้นยังมีพระพุทธรูปที่ทำจากไม้ไผ่สานทั้งองค์ลักรักปิดทอง ศิลปะแบบพม่า พระพุทธรูปองค์นี้ถือว่าเป็นพระพุทธรูปที่สำคัญองค์หนึ่งที่ชาวแพร่ให้ความเคารพศรัทธาเป็นจำนวนมาก

ใกล้กับอุโบสถมีเจดีย์แบบพม่าคล้ายยอดพระปรางค์วัดเจ็ดยอด เชียงใหม่ ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ทำการขึ้นทะเบียนโบราณสถานวัดจอมสวรรค์ไว้เป็นสมบัติของชาติเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2527 สำหรับผู้ที่สนใจ หากมีโอกาสเดินทางไปเยือนจังหวัดแพร่ ลองแวะเข้าไปชมความงามของศิลปกรรมพม่าที่วัดจอมสวรรค์ ซึ่งเหลืออยู่เพียงวัดเดียวในเมืองแพร่

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th